

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy hóra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és ünnep után való napon is.

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,
1905. febr. 9., csütörtök

HIRDETESI DIJAK:
Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 379. Kiadóhivatal: 379.

A nagyképűek és vízvérűek.

Kolozsvár, február 9.

A szövetséget ellenezék tegnapi gyűlésén annak elnöke, Kossuth Ferenc — már az Andrássy Gyulával folytatott beszélgetése után — kijelentette, hogy a függetlenségi párt régi és most a nemzet által szankcionált törekvései közül a gazdasági önállóságra irányulók könnyebben és hamarabb valósíthatók meg, mint a közjogi függetlenségre irányulók. Vagyis: az önálló vámterület könnyebben és hamarabb lesz megkapható, mint az önálló magyar hadsereg, az önálló magyar külügyi képviselő, meg a többi.

Ujból hangsúlyozzuk: az Andrássyval való értekezés után jelentette ezt ki Kossuth Ferenc, tehát a király véleményének ismerete alapján. És ez lényeges dolog. Mert a magyar közvéleményben legyőzhetetlenül élt az a meggyőződés már évtizedek óta, hogy a király miatt nem lehet megcsinálni az önálló vámterületet, hogy a király nem engedi szétszakítani két országának összekovácsolt vámközösségét. Sok, sok minden adhatott táplálékot a magyar közvélemény ezen meggyőződésének. Hiszen látnia kellett, hogy a hazafias kormányok sem merték a magyarságot megrontó vámközösséget megszüntetni; látnia kellett, hogy közgazdaságilag kiválóan képzett kormányférfiak is hitvány érvekkel indokolták a vámterületi közösség szükségét; látnia kellett, hogy a gazdasági körök szakadatlanul és mind kétségbeesettebben sürgették az önálló vámterületet. És ha mindezek dacára mégis azt kellett látnia, hogy az a lebéklőző közösség mégis fennmarad, hogy ezt az egyszerű kétoldali szerződést mi nem mondjuk föl Ausztriának, holott kizsákmányoltatásunk világos, akkor nem állhatott távol az igazságtól az a meggyőződés, hogy a király nem akarja országainak gazdasági szétválását, a királynak esnék rosszul, ha országai között vámsorompókat tudna.

Kormányaink eddig a hátuk

mögött levő többségtömegre támaszkodva nem akarták az ország evidens életérdekét a király egyéni érzelmeivel szemben érvényre juttatni. Most azonban megmozdult, megszólalt, végre ez az ország, most aztán olyan kormány, mely bármiféle érzelmi momentumokért az ország életbevágó érdekeit áldozná föl, nem lehet és nem boldogulhat többet. Az önálló vámterület most meg lesz és azok, a kik eddig a Tisza nagy államférfiúi voltára esküdtek és azok, a kik az ellenezék succesentiáját kigunyolják és a szabadelvűpárt nagyságát hirdetik, egyszerre észhez fognak térni, mikor az eddigi apró vivmányocskák helyett meg fogják kapni azt, amit a nemzet életéréje, akaratának szolemnis megnyilatkozása vivott ki magának.

Persze, a komolyak és higgadtak, vagyis a nagyképűek és vízvérűek most még sopánkodni fognak az eddigi kormányok tudatosan valótlánul mondott érvei nyomán, hogy az önálló vámterület tönkre teszi a mezőgazdaságot és még hirdetni fogják vastagkoponyájú hallgatóság előtt, hogy közös vámterületen is fejleszhető a magyar ipar. Hiszen ezeket az érveket hallották világeletemben: Matlekovitstól kezdve Hieronymiig, Széchenyi Páltól kezdve Tisza Istvánig, az első vámterületi harctól a Hegedűs Sándor programbeszédéig. Hogy ezek az állítások csupán kicsinyhitű vagy rosszhiszemű, hatalomvágyó és hatalomféltő politikuskok szofizmái és hamisságai voltak csak, azt persze a „komolyak“ és „higgadtak“ nem gondolták meg és nem hiszik ma sem és mondani fogják mondókáikat mindaddig, míg a való élet a fejük bubjára nem csap a maga igazságaival.

Ha soha, semmi egyéb haszna nem lett volna és nem lenne az obstrukciónak, ha az általa okozott károkat megsokszorozva írjuk is terhére, ha csak egy parányi szerepe volt is az obstrukciónak az önálló vámterület elérésében: minden bűne el lehet felejtve, minden kár el lehet engedve, a miért Magyarország anyagi és szellemi előmenetelének létföltételét segített megszerezni. 1848. december 19-én kelet egy „Kai-

serliche Verordnung“, mely a „Magyarországba dicsőségesen előnyomuló cs. k. csapatok“ szuronyainak hegyén hozatta Magyarországra a közös vámterület átkát. Egy másik téli

nap, 1905. január 26-a hozta meg Magyarországnak az életkedvet, nemzeti akaraterejével a megszabadulást, az önálló vámterületet.

Szövődik a bonyodalom.

A király. — Andrássyt elcsapják. — Wekerle hajótörése. Csáky Albin öreg. — Széll megold.

A király beleegyezik az önálló vámterületbe.

Katonai engedményekről szó sincs. — Szögyény Marich szerepel.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 8.

Gróf Andrássy Gyula egyelőre befejezte misszióját. Információkat szerzett a pártoktól s ezzel Bécsbe utazott, jelentést tenni a királynak. Most ismét Bécsben van a helyzet sulypontja. Ha az udvarnál nem találkozik gróf Andrássy Gyula megalapozott és szigorú állásfoglalással, akkor a kormányválság ügye gyorsan megoldást nyer. De ha a király ragaszkodni kíván ahhoz a gondolatához, hogy a megbukott szabadelvűpártból alakítsanak kormányt, akkor Andrássy szerepe, legalább egyelőre, véget ért.

A függetlenségi követelések.

Gróf Andrássy Gyulának a függetlenségi-, nép- és újpárt vezetőférfiaival való tanácskozásai eredményét azokban a kívánalmakban látjuk, melyeket az ellenzéki pártok követelés gyanánt állítottak föl. Gazdasági téren az önálló vámterület felállítását, legkésőbb 1907-ben, első és legfőbb követelése az ellenzéknek. Katonai téren követelik a magyar ezredeknél a magyar vezényleti és szolgálati nyelvet, magyar jelvényeket és magyar bíraskodást. Belügyi téren a választási reform megvalósítása, a progresszív adórendszer, az összes iskolákban a magyar nyelvű oktatás az ellenzék követelése.

Ez volna a koalíciós miniszteriumnak munkaprogramja, melyet a jelen országgyűlés tartama alatt igyekezettel és jóakarattal meg is lehetne valósítani. Amennyiben a király beleegyezését adja a vázolt reform-tervekhez, a koalíciós kabinet megalakítása nem ütköznék akadályokba. Jól értesült helyről azt az információt kapjuk, hogy a király hallani sem akar oly gyö-

keres változtatásokról, a minöket Andrássy tervezete kontemplál.

Wekerle tervai.

Bécs egyelőre a huzás-halasztás politikáját követi. Még mindég azt hiszik, hogy kifárasztással is lehet boldogulni. Forrásunk szerint a király nem bizza meg Andrássyt miniszterium alakításával, hanem egyszerűen megköszöni neki, hogy fáradozott s a pártok hangulatáról tájékoztatta az udvart.

Andrássy után valószínűleg Wekerle Sándort hivatja magához a király. Wekerle számít is erre, mert ő egy széles alapokon nyugvó, demokratikus kormányprogramot dolgozott ki. Wekerle kész kabinetlistával járul az uralkodó elé. Ha mint designált miniszterelnök jön haza Bécsből, tudni fogja már, hogy kiket vesz be a miniszteriumba. Az előreszámitó Wekerle már az államtitkárok helyeit is betöltötte — papiroson. Hajótörést fog azonban szenvedni az ő kísérletezése is. Wekerle ugyanis azt hiszi, hogy a szabadelvűpártból legalább 100—120 képviselő hozzácsatlakozna, a többi esetleg ellenzékbe menne Tisza Istvánnal. Számít továbbá a disszidensekre, az új-pártra s a függetlenségi párt elnézésére. Hiu remények!

A függetlenségi párt álláspontja ismeretes. Nem engedi ki a szabadelvűpártot abból a helyzetből, melybe a nemzeti akarat vitte bele s élni akar számbeli erejének és súlyának minden előnyével, a mit a nemzet javára lehet értékesíteni. Nem támogathatja a Wekerle kormányát elsősorban azért, mert Wekerle a közös vámterület alapján áll s kormányzati programja is erre van fölépítve. Igaz, hogy Wekerle viszont katonai téren akar enged

ményeket hozni, de ennek fejében nem térhet el a Kossuth-párt gazdasági programjának egyik sarkalatos tételétől. A közös vámterület kérdése miatt Wekerle kormánya az új-párt támogatására sem számíthatna.

Csáky Albin.

Látnivaló, hogy Wekerle nem képes a válságot megoldani. Samenyiben kudarca be is igazolódik, a király gróf Csáky Albin közreműködésére számít. A főrendiház elnöke azonban, úgy tudjuk, nem akarja elhagyni mostani méltóságát s korára való tekintettel sem vállalja el a *miniszterelnökséget*.

Széll Kálmán.

Maradt tehát utoljára Széll Kálmán, aki kedveit embere ő Felső-gének. Széll Kálmán mindenestre vállalná a kibontakozás nehéz feladatát. De a míg Széll Kálmánig eljut a király, sok új tapasztalást szerez. Belátja, hogy számolnia kell a megváltozott viszonyokkal, az új pártalakulásokkal s főképpen: a nemzet iránt, melyet Tisza István gróf javaslatára az uralkodó provokált.

A gazdasági különválás.

A király, komoly bécsi hírek szerint, nem fog akadályokat támasztani a gazdasági különválás dolgában. Katonai téren is adna Bécs engedményeket s ezek az emlékezetes kilencesbizottság kidolgozott tervezetének keretében lennének megvalósíthatók. Széll feladata volna aztán a pártokkal való tárgyalás és megállapodás. Sokan biznak abban, hogy ez neki sikerülni is fog. Es ha sikerül: visszacsinálja a miniszterelnökséget gróf Andrácsy Gyulának, ki a Széll Kálmán által egyengetett és megcsinált úton haladva, a koalíciós minisztériummal megvalósítani igyekeznek a kormány programját.

A „NAPLO” tárcája.

Gorkij Maxim lázítási bűnpöre.

Írta: Zöldi Márton.

A szentpétervári haditörvényszék ma tárgyalta Gorkij Maxim ismert bűnpörét. A tárgyalás nyilvános volt. Mindenki megjelenhetett, a ki igazolta, hogy tulajdonosa a szent Anna rendnek. De ezeket is előbb pörére vetkőztették s megmotozták. Aztán lehordták őket, hogy olyan népszerűtlen pör iránt érdeklődést tanusítanak.

A teremőrök kancsukával a kezükben figyelmeztették a közönséget, hogy amennyiben megszűnnék hallgatóság lenni, a kancsukák azonnal üzembe hozhatók.

A haditörvényszék elnöke megnyitja az ülést. A vitéz generális, a ki egy csatát sem veszített a tengeren, mert a szárazföldi hadsereghez van beosztva, harsány vezérő hangon kiáltja a teremőröknek:

„Beszélni sem lehet.”

Bécsből telefonozza egy hírlap-író: Egy igen magasállású külügyminiszteri hivatalnokkal volt alkalmam beszélni, a ki azt mondotta:

— Hogy hogy lesz, mint lesz, azt senki sem tudja. Talán ő felsége maga sem. De az bizonyos, hogy a *hatvanhetes politikával nem szakitunk, s az alap kimélyítéséről szó sem lehet. Ez ő felsége legfőbb elhatározása, a melytől semmi szín alatt nem fog tágitani. Ujbb katonai engedmények? ... Beszélni sem lehet ilyesmiről* — ezt határozottan állíthatom. A hadsereg egységéhez nyulni nem engedünk ...

*

Szögyény-Marich szerepel.

Délelőtt 10 és fél órakor.

Bécs, febr. 8. (Telefonjelentés.) Szinte teljes bizonyossággal jelenthetem, hogy Andrácsy Gyula gróf kormányalakításhoz megbízást nem kap. A király környezetéhez tartozó igen befolyásos ember közölte velem, hogy *Wekerlet, Hodossyt és Láng Lajost hivatja a király, még pedig már szombatra. Az a hír is kiszivárgott, hogy a kibontakozás ügyét Szögyény-Marich László nagykövetre bizzák, a kit sürgősen ő felsége elé rendelték.* A király csakis 67-es alapon álló többségből alakult kormányra kívánja rábízni a kormány vitelét.

— **Tisza és a szent mise.** Dr. Avarffy Imre, aradi lakos, tegnapelőtt felkereste a minoriták főnökét s miután előadta, hogy az isteni gondviselés őt nagy örömben részesítette, felkérte a minorita atyát, hogy szolgáltasson hódoló szent misét. A minorita atya ma — mint jelentik — meg is tartotta a misét. De feltűnt a papnak, hogy a misén nagyszámu előkelő közönség jelent meg s a templom zsufolásig megtelt. Nem tudta kíváncsiságát elfojtani és a mise után megkérdezte dr. Avarffyt: ugyan mi lehet az a nagy öröm, a melyben az egész város osztozni látszik? „Az én örömem — felelt Avarffy —

nemcsak az én örömem, nemcsak a város öröme, hanem az egész ország öröme, mert ez a Tisza bukása felett való öröm.” A kálvinista gróf Tisza így került bele hallgatóság a katolikus szent misébe. — Ez a történet nagyon kedves, de még mi ellenzékiek is azt mondjuk, hogy a ki viccelni akar, az ne a templomba, hanem — a kávéházba menjen.

Maffia Erdélyben.

Rémese egy bünszövetkezetről.

Szabadelpárti szenzáció.

— Borzalmas történet. —

A bukott szabadelpárt lapja *Az Ujság* valóságos rémregénybe illő történetet közöl egy erdélyi ember tollából. A csinos kis hazugság igen mulattató s az ember akár ne is menjen a ponyvára megvenni a népszerű Tatár Péter munkáit, — a kitűnő „Az Ujság” íme helyettesítette a füzetes irodalmat. A pompás olvasmányt itt közöljük *szórol-szóra*, mert csak így lehet azt a maga bájában élvezni:

A maffia szervezete.

A napokban nagyon érdekes titoknak jöttem nyomára szűkebb hazámban, Erdélyben. Sietek önöket róla értesíteni.

Arról van szó, hogy *Hun Szövetség* elnevezés alatt titkos társaság számai szövődnek végig a bércei részekben. A Hun Szövetség egészen az *olasz maffia mintájára készül*, de igen erős „nemzeti” jelleget akarnak neki adni. Sőt tulajdonképpen egyenesen a magyar nemzeti eszmének hathatós tettekkel való propagálása végett készül. Vagy legalább ez az — ürügy.

Tudni kell azonban előbb, mi ez az *olasz maffia*. Semmi egyéb, mint a jómódu, sőt vagyonos emberek titkos szövetsége Dél-Olaszországban avégből, hogy terveiket és érdekeiket az állami hatóságok ellen is keresztülvigyük.

A maffia alapja: eskü, titoktartás, föltétlen engedelmesség és terrorizmus. A maffia tagjai nem ismerik egymást, csak felebbvalóikat. Ezek megint a *capó-t*, a kinek a kezében van minden hatalom.

Ha a *capo* valamit parancsol, ezt az illető osztály főnöke vakon végrehajtja a kiszemelt emberrel, ha mindjárt gyilkosság is. Ha a kiszemelt tag nem „cselekszik”, őtet tessék el láb alól. Ha pedig bajba kerülne, a hatalmas maffia gondoskodik hamis tanúkról, megvesztegetésekről, esetleg más mindenről is, hogy bajba került tagját kihuzza a csávából.

Ily módon azután a maffia egész tartományt képes lenyügözni. Az ő tagjainak a hajói, kereskedései, állásai, vállalatjai, üzletei stb. oly monopoliomot élveznek, ami gazdaságon hajt. A ki pedig szembe száll velük, egyszerre csak azonos veszi észre magát, hogy nincs üzlete, nincs keresete, nincs hitele, nincs páciense, nincs *kliense*, esetleg nincs — feje.

Ez az alapgondolata a magyar maffiának, a hun szövetségnek is.

Titkos társaságnak készül, a melynek a tagjai nem ismerik egymást, de a feltról vett parancsot kötelesek végrehajtani a „nemzet érdekében”. Hogy miért érdeke ez vagy az a nemzetnek, ahhoz a „hunnak” semmi köze. Azt a fölebbvalók tudják.

Ugy értesültem, hogy a szövetségnek Erdélyben, kivált itt nálunk *Marosvásárhelyen* 50—60 befolyásos, sőt tekintélyes állású és főképen gazdag ur már meg is van nyerve. A „nemzet érdeke” oly hatással bírt az illetőkre, hogy a szövetséget minden közelebbi kritika nélkül helyeselték.

Ki a vezér?

Most pedig következik a másik kérdés.

Ki a *capo*, vagyis a szövetség feje?

Ezt is megtudtam. *Egy volt erdélyi képviselő*, a kiről sokat beszéltek s a ki az utóbbi időben jelentékeny szerepet játszott. Jelenleg azonban még mandátum nélkül van. De a Hun Szövetség útján közeli megválasztása remélhető. Hir szer-

— Hurcolják elő a vádlottat!
— És a tanukat? — kérdé a főteremőr.

— Azokat kergessék a fenébe. Nem teketóriáznak.

Gorkij Maxim négy kozák közt másodosztályu rabbilincsből jelenik meg a sorompók között. Szemét nyugodtan függeszti az elnökre, mintha novellahőst fürkészne benne.

Az elnök: Neve?

Gorkij: Gorkij Maxim.

Az elnök: Foglalkozása?

Gorkij: A nyomor impresszáriója vagyok.

Elnök: Hogy érti ezt?

Gorkij: Ugy, hogy megírom, drammatizálom és bemutatom.

Elnök: Van-e vagyona?

Gorkij: Van egy házam.

Elnök: Milyen háza?

Gorkij: Az éjjeli menedékhely.

Elnök: Milyen értéket képvisel?

Gorkij: Egy-két milliót.

Elnök: Büntetve volt?

Gorkij: Születésem óta, mint minden orosz, feltételes szabadságon élek.

Elnök: Bünsnek érzi-e magát?

Gorkij: Teljes mértékben.

Elnök: Mi a bűne?

Gorkij: A csalóka illúzió. Azt hittem, hogy jogom van kereszténynek lenni, Jézus tanait hirdetni, felebaráti szeretetet prédikálni.

Elnök: Sürtin érintkezett a munkásokkal?

Gorkij: Magam is az vagyok. Vontattam hajót, subickoltam cipőt s irtam egyet-mást.

Elnök: Ön egy proklamációt szerkesztett.

Gorkij: Minden egyes munkám proklamáció. Csak a stílusban van eltérés.

Elnök: Ezt nem értem.

Gorkij: Mert az elnök ur csak azt olvasta, ami inkrimálva lett. Pedig mondhatom, a többi sokkal lázítóbb.

Elnök: Be fogom szerezni.

Gorkij: Értem, államköltségen. Mondhatom, érdekes olvasmányhoz jut.

Elnök: Majd meglátjuk. Most mondja meg, mi volt célja a proklamációjával?

Gorkij: A nép szabadsága.

Elnök: Mi szüksége van a népnek szabadságra?

Gorkij: Kérdezze meg a földet, mi szüksége van a napra, a növénynek, mi szüksége van az esőre?

Elnök: A katonai törvények szerint a földet és a növényeket nem lehet tanukként kihallgatni. S ha másra nem tud hivatkozni ...

Gorkij: Hivatkozom a történelem szellemére.

Elnök: A haditörvényszék nem foglalkozik szellemidézéssel.

Gorkij: Igaz, önöknek a szellemhez semmi közük.

Elnök: Ön felakarta forgatni az államrendet.

Gorkij: Ha ön a mostani állapotot rendnek nevezi, akkor együnkünk nem tud oroszul.

rint Bánffy új pártjához fog tartozni.

Az illető képviselő, a kinek szervező képességéről előbb is sok elismerő szó volt, némely *balul végződött vállalkozása* után arra vállalkozott, hogy a maffiát átülteti magyar talajba. Mert ha Magyarországon az olasz macaroni meg tudott honosodni, akkor miért ne tudna a maffia is meghonosodni? Kivált ha jó erősen bemázolják vörös-fehér-zöldre. Ezzel a három színnel csodákat lehet művelni, ha az ember jó — mázoló.

Itt jön létre a genialis Hun Szövetség elnevezése is.

Mit akar a szövetség.

Az első szervezési lépések olyan arisztokratikus állású és kivált nagy vagyonu hazafiak felé irányultak, még pedig Budapesten, a kik a nevékhöz és a pénzükhöz „akartak valamit”. És készek voltak áldozni is. A nemzet szent érdeke is hatott. Mert hiszen ki ne akarna a hazának valamit használni?

A szövődő szálakat azonban Budapesten elrongálta a tulságos világhosszág. Kivált pedig egy főrangú állású nri ember közelebbi megfigyelése, a ki a Hun-Szövetség leple alatt egy nagyobb pénzügyi művelet emelő-rudját véletlenül fölfedezte.

Ezzel vége is volt a további szervezésnek Budapesten.

A genialis eszmét azonban ügyesen és sötétben áttelepítette a hun vezér Erdélybe, a hol kisebb a nyilvánosság, több a tradíció és élénkebb a hazának való használás kívánsága, már csak a nemzetiségi helyzet miatt is.

Némelyek előtt egy mafia szerű szervezet Erdélyben gyökeret verhetne, ha . . .

És éppen ez a bökkenő. A fölfelé ismeretlen főnököknek és hunvezérnek való engedelmesség sokban hasonlít a kutbéli szivattyúhoz, a melyet fönt valaki rángat és az mégis a föld mélyéből szívja a vizet. Ez a víz pedig pénz is lehet. Annak pedig, a kinek a pénzt fölszívják, jágatni nem szabad, mert különben . . . krikk!

Hogy ez a kut vörös-fehér zöld-

re van festve, az mit sem változtat a szerkezeten.

Erről most sokat beszélnek a „bérces” hazában.

De bizonyosan annak a marosvásárhelyi szkeptikus urnak van legnagyobb igazsága, a ki a Hun Szövetség tervéről értesülvén, így szólt a titkolózó és fontoskodó hunügynöknek:

— Nohát a ki ebbe a szövetségbe belép, az nem maffia, hanem maffla!

Uj emberek a politikában.

A nemzet bábája. — Kelemen Samu hasonlata. — Az önkéntes amazoncsapat. — A kivágott nyelvű orosz-lánok. — A kimaradtak.

— Saját tudósítónktól. —

— február 8.

Tegnap este volt az első alkalom arra, hogy a nemzet most megválasztott törvényhozóinak legnagyobb része, a győzők találkozzanak s bár csak fehér asztal mellett tartottak fiókparlamentet, szinte özönlött belőlük a szó. Az érdeklődés persze nem a régi ismerősök felé irányult, mert hogy gróf Apponyi Albert tud beszélni (és hogyan tud beszélni!) azt még Amerikában tudják, de hogy például Buza Barna, vagy Hrabovszky Guido micsoda orátorok, arról eddig csak Sátoraljaujhelyen és Kisvárdán tudtak, ahol a férfi dalos-egylet zászlóavatási ünnepén, vagy a városi képviselőtestületben dörögtek a korrupció ellen. Éppen nem lehet tehát rossz néven venni tőlük, ha mindjárt tegnap meg akarták mutatni, hogy kivágják a rezet idelent is, ahol egyetlen kisházónoki siker mögött ott áll a rotációgépből kiáradható egész dicőség.

Öt új képviselő beszélt tegnap a függetlenségi párt ismerkedési estélyén és egyiknél sem volt oka restelkedni Kossuth Ferencnek, a keresztapának, vagy gróf Apponyi Albertnek, akit a legnagyobb si-

kert aratott új ember, Kelemen Samu elnevezett a *nemzet bábájának*, mert tömérdék friss képviselő megszületésénél ott buzgólkodott, pedig még — a kenésről is le kellett mondania. Az új szatmári képviselő azonban mindjárt az első felszólalásával nagy darázs-fészekbe is belenyult s ki tudja, nem lesznek-e nagy bajok belőle? A francia színpadnak arról a szokásáról beszélt, hogy sokszor csak az új drámákat bemutató előadások utolsó jelenete után derül ki, ki a szerző.

— Hát — mondta Kelemen Samu — valamiképpen a magyar színpadon is meg van ez a szokás. Nálunk is sokszor az új darabok premierjének az utolsó jelenete után derül ki, hogy ki a magyar darab — francia szerzője . . .

Harsogó kacagás támadt s a társaság egyetlen drámaíró tagja, Rát-kay László sem vette rossz néven a dolgot. Mert először, ő csak népszínművet írt, ahoz pedig sem Sardou sem Dumas fiús nem konyított, másodsor pedig, már egyáltalán nem is, mert politikus lett s beszédeket mond. Hogy azonban például Guthy Soma mint vélekedik Kelemen Samu elmésségéről, az megint más lapra tartozik, Igen okos és hatalmas volt az újak közül gróf Benyovszky Móríc beszéde is (ő már a harmadik Benyovszky a pártban), irigylésre méltó, hatalmas orgánuma van Hrabovszky Guidónak; beszélt a királyhalmeci képviselő, Menczer Béla is, akiről az a nevezetes tudnivaló, hogy a kortesutjában száz fehér ruhás, önkéntes, amazon-csapat kísérte és a végén Buza Barna magyarázta meg friss jókedvvel tüzes beszédben, hogy miért is beszéltek olyan sokan.

— Haragos kurucoknak, ordító orosz-lánoknak jöttünk föl — mondta — s most kiderült, hogy többség vagyunk s legfőbb olyan orosz-lánok lehetünk, mint a Lánc-hidon lebzselő köfenevadak, me-

lyeknek kivágták a nyelvét. Érthető tehát, ha ki akarjuk beszélni, ami bennünk van.

A sok beszédnek Varságh Zoltán felszólalása volt a csattanója. aki azoknak az új embereknek a nevében beszélt, akik — kimaradtak a Házból, ahol még nem is voltak benn soha . . .

Brandt dr. utóda.

E cím alatt előző számaink egyikében, foglalkozva avval, hogy ki lép Brandt dr. örökébe, — megemlítettük, hogy a Budapesten megüresedett orvosi tanszékek betöltése alkalmával a kolozsvári orvosokat tüntetőleg *mellőzik*. Viszhangként esorainkra, az alábbi levelet kaptuk:

Tisztelt Szekesztő Ur!

A „Napló” f. hó 7-iki számában „Brandt dr. utóda” címmel megjelent cikkkel kapcsolatban egy kérdéssel fordulok a t. szerkesztő urhoz, helyesebben felhívom egy dolgra a figyelmét.

A cikk a multtal, a befejezett tényekkel foglalkozik, de minden tekintetben nagy szolgálatot tett az orvosi karnak. Bizony s jna által tapasztaljuk, nemcsak az orvosi karon, de a többin is, hogy a kolozsvári professzorok mily mellőzésnek vannak kitéve. De az mégis feltűnő, hogy a kolozsváriakat nem „viszik” fel Budapestre — hanem a budapestieket „hozzák” le ide közénk?!

Engedje t. Szerkesztő ur most a kérdésemet. *Schulek* Vilmos doktor nyugalmába vonulásával Budapest-n megüresedett a szemészet tanszéke. E tanszékre — érdemesebb és kiválóbb tudós nem jöhet szóba, mint dr. Hoor Károly — de ismerve a már ugyszólván rendszeresített mellőzést: — kíváncsian várjuk mi idevaló orvosok e tanszék betöltését és nem reméljük a rendszer megváltozását, hacsak úgy nem járunk ebben a dologban is, mint a politikában!

Maradok a szerkesztő urnak:

tisztelettel egy orvos,
a ki „Budapestre” nem utazik.

A NAPLO telefonszáma
Szerkesztőség: 503.

Elnök: Ön izgatott a cár ellen.
Gorkij: Arra izgattam, hogy a cár ne legyen izgatott. Nézzen nyugodtan a jövő elé. Higgyen, reméljen és szeressen.
Elnök: Ön arra akarta kényszeríteni a cári uralmat, hogy alkotmányt adjon a népnek.
Gorkij: Ugy van elnök ur, boldoggá akartam tenni a cárt, akit hadserege boldogtalanná tesz.
Elnök: A hadsereg hű a cárhoz s vakon követi parancsát.
Gorkij: Ez a különbség közöttünk elnök ur. A hadsereg vakon követte a parancsát Mandzsuriában s vakon rohant sötét végzetébe. En nyitott szemekkel óhajtom szolgálni a cárt.
Elnök: Ön ócsárolja a hadsereget.
Gorkij: Isten ments! Láttam Szentpétervár utcáin a hadsereget szembeszállani a védtelen néppel. Minden kozák úgy küzdött, mint egy orosz-lán. Ah, hogy ropogtak a

sortűzek, hogy potyogott a nép, hogy gázoltak át a hullákon . . . Lehet e ilyen dicső hadsereget ócsárolni! Bizony elnök ur, Szentpétervárt sokkal dicsőbb katonának lenni, mint népnek. Ezt elismerem.
Elnök: No látja. Egyébként a külföldi lapokban azt olvasom, hogy ön szellemóriás.
Gorkij: (meghajtja magát) Köszönet a külföldnek.
Elnök: Mindenféle gyűléseket tartottak az ön érdekében. Ehhez nekünk semmi közünk. Miattunk a feje tetejére állhat a külföld.
Gorkij: (gunyosan) A japánok is?
Elnök: Megtiltom, hogy azokat említse. Majd elbánunk veük. Ezt bizza ránk.
Gorkij: Kérem, kérem, nem avatkozom bele. Csak tessék a verést monopolizálni. Én nem kérek belőle.
Elnök: Mást nem tud mentségére felhozni?

Gorkij: Eddig még semmivel sem mentegtettem magamat.
Elnök: Akkor a tárgyalást befejezettnek nyilvánítom.
Gorkij: Igen, kár az időt vesztegetni.
Elnök: Még hatszáz vádlott vár ítéletet.
Gorkij: Udvariatlanság volna várokozni őket. Kérek ítéletet.
A haditörvényszék visszavonul s egy negyed óra múlva ismét megjelenik. Az elnök kihirdeti az ítéletet:
A haditörvényszék Gorkij Maximot bűnösnek találta a lázítás bűntetében; elköveite az által, hogy egy proklamációt szerkesztett. Ezért — tekintetve véve az enyhítő körülményeket — ez alkalommal mellőzi a halálos büntetést, kegyesen elengedi a botbűntetést s egyszerűen Szibériába exportálja bizonytalan időre.
Elnök: Megértette az ítéletet?
Gorkij: Hogyne? Oly világos s

oly kegyelmes. Még csak fel sem akasztanak, még csak meg sem bottoznak. Ez sokkal több, mint amit önöktől remélni bátorokdtam. Ugy látszik, félreértettem önöket.
Elnök: Örvendek, hogy belátja.
Gorkij: És miután így áll a dolog, egy kegyet bátorokodom koldulni.
Elnök: Mi az?
Gorkij: Zárassanak abba a katorgába, a melyben Dosztojevskij raboskodott.
Elnök: Ki az a Dosztojevskij?
Gorkij: (megütődve) Ön nem tudja?
Elnök: Valami híres gonosztevő?
Soha hírét se hallottam.
Gorkij (elborult arccal a kozákok közé dől) Most értem, Dosztojevskij; hogy beleőrültél abba a gondolatba, hogy oroszoknak született. Vigyenek!

Egy honvédszázados sajtópöre.

A „Kolozsvári Munkás” cikke.

— Saját tudósítónktól. —

A ma lefolyó esküdtzéki tárgyalás a mostani ciklus egyik legérdekesebb programszáma lesz. Fülöp József közműves legény áll szemben egy századossal, és két honvédszázados vezetésével, a kik sértve érzik magukat a szocialista irányú *Kolozsvári Munkás*-nak *Katonai gyakorlatok* című cikke miatt. Fülöp József becsületes szándékkal szövegte azokat az állapotokat, amelyek a 21. és 22. honvédszázadoknál uralkodnak, s amelyek — szerinte — felette botrányosak. Az általánosságban érintett tisztikar sorai közül névleg megnevezte *Barthos* István századost, mint a ki állítólagos kegyetlen szigorával réme a megkínzott legénységnek. — A sértettek panaszára az ügyészség átvette a vádat, s a Fülöp írásából ezeket a részleteket inkriminálta:

„A fellebbvalók bánásmódja pedig sok embert kerget a haláiba. Hogy csak egyet említsünk a sok eseből leírjuk a 21. honvédszázad 2. századánál történeteket, a hol sokkal rosszabbak a viszonyok, mint ugyanannak az ezrednek bármelyik századánál. Valóságos emberkínzást visznek ennél a századnál véghez, és ennél a századnál *gyakorlatok az öngyilkosságok*, mert a legénység inkább a halált választja mintsem a százados kínzásait eltűrje. Ezt a századost *Barthosnak* hívják, valami magyar zsenit, valami telivér magyar. Kossuthéknak nem lehet kifogása a nemzeti követeléseknél, hogy nem magyar tiszték azok, kik állatias módon bánnak az emberekkel. Még azok is, a kik rövid pár napi gyakorlatra vonulnak be, borzongva gondolnak arra, hogy ehhez a századhoz jutnak. Elképzelhető annak a helyzete, a kinek két évet kell itt eltöltenie. Egy tartalékos szakaszvezető 10 napi szigorított fogságot kapott csak azért, mert kihallgatáson merte kérni, hogy kaucsuk nyakravalót viselhessen, a mint az már az ezred többi századánál megvolt engedve.

„Ezek a *bestialis* intézkedések családokat fosztanak meg a betevő falattól.”

„... A 22-ik ezred mozgósításánál történeteket bármiként is szépítgetik a katonai körök, mégis igaz az, hogy sok ember issza meg a levét és sok beteg van, a kit hónapok hosszú során át tettek munkaképtelenné. De ügyiátszik, hogy az állampolgárok életbiztonsága és jóléte a hadügyminiszternek heku-ba. A tiszt urak feltétlenül mulatni akarnak, csak az a szomorú, hogy a multság árát nem a tiszt urak, hanem a nép fizeti meg.”

Majd egy kérvényre célozva ezeket mondja Fülöp: Ha a kérvényt figyelembe veszik, elkerülhetők volna *azt a gyilkolást*, a mit a 22-ik ezreddel elkövettek.

A mai tárgyaláson, melyen Jékey Dániel dr. elnököl, — a vádlottat: dr. Óvári Elemér védi. Meg fog jelenni *Barthos* százados is, s valószínű, hogy a sértett ezred is küldenek képviselőket. A tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánul, a mi természetesen is, mikor a méltán nem

nagyon népszerű hadsereg szerepel panaszosként.

A vámfregoli.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésnek, — mely akcióját Erdélyre is kiterjesztette, — *kolozsvári* kerületi választmánya, megjelent tagjainak nagyszámu részvétele mellett, Kolozsvárt *Tamassy* István kerületi elnök vezetésével gyűlést tartott. Ebből az alkalomból aktuálisnak tartjuk közölni ezt az apróságot, mely egy fővárosi lapban jelent meg:

„Pár „gyakorlati gondolatot” ad ma a lipótvárosi kuruc, *Sándor* Pál, az önálló vámterület kérdéséhez egy volt kormányparti lapban. A kitűnő vámfregoli tehát, miután az országgyűlés nyit színén a közös vámterület hívének vallotta magát, miután az OMKE ben megfontolandónak tartotta, hogy ne térjünk-e át a külön vámterület rendszerére, miután magánkörökben bizonyos fennartásokkal csak az önálló vámterület által látta biztosítottak a haza jövőjét és miután kortesutján választói előtt kijelentette, hogy „közös vámterület, vagy halál!” most végre gyakorlati tanácsokat is ad arra, hogy hogyan állítsuk fel a vámsorompókat. Az átnemet meglepő, de még meglepőbb benne az, hogy nem is kormányának, nem is pártnak, hanem egy egész rendszernek kellett megbukni, hogy *Sándor* Pál, a vámfregoli eljusson a szivárvány hetedik színéig.”

Urileányok a szinpadon.

Multkoriban közreadtuk azon működő hölgyek névsorát, a kik a Geiger Albert vig operájának színházi bemutatóján működni fognak. A lista nem volt teljes — *a mint akkor jeleztük is*, — miután olyan hölgyek is járnak a próbákra, a kiknek majdani szereplése még nem teljesen befejezett. Ép azért csupán azokról a dámákról szólottunk, a kiknek részvevése kétségen kívüli bizonyosság. Szeretreméltó lap-társunk az „Ujság” tegnapi számában e sorainkat tárgyalja, s egy borzalmas sérelmet fedez fel. Azt írja ugyanis, hogy a jegyzékből kimaradt egy iparos uriember leányának a neve, a mi — szerinte — arra vezethető vissza, hogy a leánycsoportban a kasztkülönbség szörnyű ördöge ütötte fel fejét. Lehet, hogy az előfizetők számára igen népszerű modor rámutatni a gonoszlelkű uriosztály epés göggyére, mely minden poklokot keresztül elnyomja a becsületes munkálkodók tiszteletét érdemlő rendjét, — ám ebben az esetben ilyenmü célzatosat fedezni, küssé erőszakolt, s legfeljebb mint némienemű megbontásra irányuló, átlátszó hadicsel jöhet számításba. Egyébként erre vonatkozólag leánykezekből kaptunk egy írást; ugyanattól, a ki szíves volt nekünk eljuttatni a közölt névsort. A „Napló” e kedves barátnője azt is írja, hogy a próbák a legszébb rendben folynak, s hogy ők legnagyobb kedvvel készülnek. A levél eként hangzik:

Kedves Szerkesztő ur!

A mai próbán azt hallottam, hogy egy helybeli lap ismét foglalkozik a mi szereplésünkkel. Miután az illetékes forrás én voltam, én adtam át a közreműködők névsorát, indítva érzem magam a Szerkesztő urnak szíves tudomására hozni, hogy a névsorból *nem szándékosan* maradt ki „a derék és becsületes iparos ember althangu leánya”; tessék átnézni a névsort, *hiányzanak abból többen*; az igaz, hogy nem „althangu” énekesnők, de olyanok, kik a próbákra nem valami nagy szorgalommal és buzgalommal jártak és járnak. De neveket nem említek, ne hogy az a helybeli lap még abban is valami kivetni valót találjon. Részemről pedig kijelentem, hogy nagybecsülöm a becsületes iparos osztályt és leányait is. A „stb” gyűjtő jelzőbe csak úgy foglaltam „öt” az althangut, mint a többi, a listából kimaradtakat.

Üdvözlettel:

az illetékes forrás.

Pár nappal ezelőtt a hölgyek feléptével kapcsolatosan írtunk arról, hogy *Farkas Ödön* igazgató ur milyen kevésbé rokonszenves szerepet játszott az előadás szétrobbantását illetőleg. A direktor ur akkor a testőrségéhez tartozó újságírókkal ránk akart cáfoltatni, a mi nekünk annyira nem fájt, hogy még tudomásul sem vettük. Az igazgató ur azonban most ismét felbukkant a nyilvánosság színterén. Kommunikében adja tudni a világnak, hogy a konzervatoriumban (őadatja *Lalla Roukh*-ot. Szóval itt a *dafke*-estély. *Dafke* az zsidóul van, jómagyarul annyit jelent, hogy: *cutrucc*, vagyis póriasan: *csakazért is*. Ha a kolléga szerepel — gondolja a direktor ur, — szerepelek én is, lehetőleg ugyanakkor. — Mert *Farkas* urat nem lehet lefőzni. A konzervatóriumi hangverseny egyébként valószínűleg kitűnően sikerül majd, mert mint halljuk: nem *Farkas Ödön* fog dirigálni.

Vidéki furcsaságok.

Cigány a nyilttérben, — Főispánunk lőtt.

Kisvárosi lapoknál a *nyilttér* című rovat felette közkedvelt, nagyjelentőségű, de főként és többnyire igen mulatságos is. A vidéki újságok nyilttere naponként felfedez egy-egy ezüstkanáltolvajt, egy-egy közmegevetésnek átaodót, párbajképtelen urat s e szimpatikus rovat után tudjuk meg azt is, hogy például azon a tájon kit tartanak az összemberiség salakjának. E műfaj szingazdag változatosságából azonban kétségkívül kimagaslik a marosvásárhelyi *Székelty Lapok* alább következő nyilttere melynek figyelemre méltó háttere lehet a mennyiben egy *képviselő-jelöltre* vonatkozó célzások foglaltatnak benne. Az egyébként igen mulatságos kis cikkecske így hangzik:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az alábbi közügyben tett kérdő soraimnak hely adni és azt becses lapjában közzé tenni méltóztatson:

1. Egy erkölcsi intézménynek lehet-e vezetője az, a kit *okmány-váltóhamisítás*, vagy *tolvajlással* vá-

dolnak és ő a bíróság előtt ezért magának elégtételt nem vett?

2. Bár a nemzetiségeket ma már egyformán tiszteljük, lehet-e *valamely intézménynek igazgatósági tagja valaki, hogy ha cigány?*

3. Hogyha valakin a fent irt események előfordulnának és ő becsületes ember lévén, tudomással bír, hogy milyen emberekkel működik, de azt szó nélkül türi és velük működik, tisztességes embernek mondható-e?

4. Hogyha valamely intézetben a fentirt állítás valamelyike előfordulna: kötelezve van-e a felettes hatóság vizsgálatot elrendelni az ilyen emberek működése ellen?

5. Képviselő választások alkalmával felléptethető-e képviselő jelöltül olyan ember, akinek választó joga nincsen, de csak azért, hogy programbeszédet mondjon valamely párt mellett agitáció szempontjából, de reá szavazni nem enged?

Felkérem az olvasó közönséget, hogy fennebbi soraimra, illetve kérdéseimre pontonként felvilágosítást adni sziveskedjen. Különösen a t. jogász urakat a közügy szempontjából kérem, hogy e lap szerkesztőségébe beküldeni méltóztatassanak feleleteiket.

Maros-Vásárhelyt, 1905. február hó 6-án.

Egy honpolgár.

A másik furcsaság szintén egy marosvásárhelyi lapban a *Székelység*-ben jelent meg. *Lázár* gróf ismeretes politikai párbaját, kedves kollégánk, a *Székelység* ily cím alatt tudatja: *Főispánunk lőtt*. — A félreértésekre okot adható cím mindenestre eléggé érdekes arra, hogy beraktározzuk az igazgató különlegeségek közé.

Az öreg százados.

Félmillió örökség Kolozsvárt.

— Saját tudósítónktól. —

Muzsika hangjai mellett telt-ték el tegnap az öreg századost: *Kulicka* Ernőt, aki immáron nem fog sétálni kereken a főtéren, öreg barátjával a fehérhaju ezredessel. Itt hagyta kis kertecskéjét, s nem jár többé virágai között; a rózsák tulipántok és jácintok legföljebb csak fölötté virulnak majd. A temetés, mint katonáéknál szokás, cifra és diszes volt, a koporsó után menők tömegében csak úgy villogott a sok aranygallér, forgó, sujtás, s a tábornoki vörös nadrágsáv is színesítette a menetet. A helyőrség képviselőiben: *Mörkensteini Mörk* Oitó altábornagy és *Rieger* Ferenc vezérőrnagy kísérték ki az öreg századost utolsó útjára, nagyszámu kísérettel: minden fegyvernemből való törzs- és alantos tisztekkel. A 62-es gyalogezred egy százada is kivonult a zenekarral, *Kahlschmidt* százados vezénylete alatt, a ki élen lovagolt a szakaszoknak.

Tegnap délután egyébként nyilvánvalóvá lett az öreg százados végrendelete is. A partécédulán feltüntetett *egyetlen* gyászoló: *Gregor* Anna, az elhunyt *gondozója* lett az általános örökös. *Gregor* Anna még akkor került, — mint kis leány — a százados házába, mikor az nős volt. A ház asszonya — az erdélyi

nemes Lázár család sarja, — elhalván, Gregor Anna ott maradt az öreg ur mellett, s hű ápolója lett évek hosszu során keresztül. Több mint huszonöt éve viselte gondját gazdájának a ki most testamentomában szépen emlékezett meg róla: 500.000 koronát hagyott reá. A félmillió örökség elég váratlan, mert bár mindenki tudta, hogy az öreg ur gazdag ember, még sem taksálták ennyire a vagyonát. Kulicka Ernő ezenkívül még kisebb összegű végrendeleteket is tett; így állítólag az Emkéről sem feledkezett volna meg, de erről hiteles értesülés még nincs.

A tegnapi délutáni temetésnél — melyen nagy közönség vett részt, a szertartást Bíró Béla apátkanonok végezte. Az öreg urat felesége mellé helyezték örök nyugalomra s mikor a koporsót a sirba bocsátották: a Petőfi-utcai bejárat előtt álló katonai szakasz dísztüzet adott.

Most mondja nekünk valaki, hogy Kulicka egy évvel ezelőtt gondolt már a végre, s akkor hivatalos uton kutatásokat rendeztetett Csehországban rokonai után. Tüvé tett mindent, hogy egy élő sögort, unokatestvért, vagy valami más közelállót találjon, de hasztalan. Így maradt aztán meg a félmillió itt Kolozsvárt.

Hogy vásárolunk könyvet. *)

(Színhely: valamelyik pesti pályaudvar kis könyvkereskedése. Egy ur, a ki sokat szokott utazni, a könyvek közt kotorász, hogy utra való olvasmányt vásároljon.)

A könyvkereskedő segéd: Valami szép regény tetszik?

Az ur: Köszönöm, nem.

A segéd: Hát mi legyen?

Az ur: Először is legyen rövid, mert én megszoktam, hogy Érsekújvárnál kidobom a könyvet az ablakon.

A segéd: Hát még milyen legyen?

Az ur: Aztán legyen piros.

A segéd: Piros?

Az ur: Igen, piros. Mind a jó könyvek pirosba vannak kötve. Ohattól a Vasgyáros, az is piros.

A segéd: Tetszik valami Gorki-tól?

Az ur: Pikáns?

A segéd: Oh igen.

Az ur: Hát még mi van?

A segéd: Talán Tolsztojtól valamit.

Az ur: Melyik az?

A segéd: Az egy író, kérem.

Az ur: Az az, a ki a tükör alatt szokott ülni a New-York kávéházban?

A segéd: Nem magyar, kérem. Orosz.

Az ur: Ahá! A kit most felakarnak akasztani. Tudom, tudom. Én is aláírtam az ívet.

A segéd: Nem az az.

Az ur: Igaza van. Az Gapon. De nem kar érte. Csak akaszták fel. Én olvastam tőle egy nagyon rossz, buta könyvet, valami Anyegint. Egy operából van merítve.

A segéd: Az megint más kérem. Az egy másik orosz író.

Az ur: Hát azt hogy hívják?

* A „Pesti Napló“-ból.

A segéd: Ha jól tudom... izé... ejnye (hátrakiált): Lövinger ur hogy hívják az Olcsó Könyvtár 1627-ik számot?

Lövinger ur: Puskin.

A segéd: Bizonyos Puskin.

Az ur: Hát valami jó katonatörténetek nincsenek?

A segéd: Az is akad.

Az ur: Nem szeretem a szomorú könyveket a vonaton. Oda vidám könyv kell. Tavaly utaztam egy jó könyvvel. Valami Rakovszky írta.

A segéd: Rakovszky?

Az ur: Valami rokona lehet a Rakovszky Pistának. De nagyon jó könyv volt. Valami süket kovácsról volt benne szó.

A segéd: Talán „Prakovszky, a siket kovács“ — Mikszáthól?

Az ur: Az, az. De nem Mikszáthól... hogy is hívják... az is képviselő volt... igen: Légrádytól!

A segéd: Igen, kérem.

Az ur: Az olyan jó könyv volt, hogy csak Marcheggnél dobtam ki az ablakon.

A segéd: Uraságnak szép könyvtára lehet Érsekújvár és Marchegg közt.

Az ur: Oh, igen. Tudja, nagyon érdeklődöm az irodalom iránt... ámbár az ember nem olvashat mindent... de hát, amit lehet... (Megveszi a „Csintalan asszonykák“, és a „Nászéj“ című füzeteket s föl ül a gyorsvonatra.)

— o —

AZ EGYHÁZ.

△ Farsangi áhítatosságok. A Minorita-templomban 11 én, szombaton este 6 órakor litánia és szentbeszéd lesz, mely utóbbit dr. Káoszonyi Alajos, a főtéri plebánia s.-lelkésze fogja tartani.

Kauciószédelgés Kolozsvárt.

Becsapott szegény emberek.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár veszedelmes módon halad a civilizálódás útján. Eltekintve attól, hogy maholnap a villanyvilágítás fénye mellett élvezhetjük a 82%-os pótdadó gyönyöreit, elérkezünk nemsokára azon időponthoz, a midőn Budapesttől erkölcsök dolgában semmit se irigylhetünk. Ime már minálunk is felütötte tanyáját a kis emberek anyagi megrontására törekvő kauciószédelgés és pedig a mint lászik oly eredménytel, hogy komoly konkurrenciát csinál a budapesti „vállalatok“-nak.

Nálunk egy Sebes Dezső nevű ur üzi ezt a nagyvárosiak által gyakorolt iparágat és pedig elég szerencsével, mert eddig már két feljelentést adtak be ellene. Sebes hitelközvetítő, tudakozó intézetet rendezett be Kolozsvárott a „Magyar általános ügyvivőség“ hangzatos címe alatt. Hogy mily ügyleteket bonyolított le, nem lehet bizonyosan megállapítani, de az alább felsorolandó két esetből ítélve sejteni lehet, hogy az „ügyvivőség“ nem a legkorrektebb uton igyekezett az állást kereső közönség igényeit kielégíteni.

Sebes irodájába ugyanis a lapokban közölt hirdetések alapján 2

állás nélküli ember vetődött be. Egyiket Bordás Mihálynak hívják, a másiknak Molnár János a neve. Mindketten a vasutnál voltak régebben alkalmazva. Egyik mint kocsirendező, másik mint vonatkiséző. Baleset, munkaképtelenség folytán azonban elbocsáttattak a vasut kötelékéből és így új állás után kellett nézniök. Így akadt meg szemük a Sebes ügyvivő által ajánlott pályázaton, a ki óvadék ellenében havi 70 korona fizetés mellett mindkettőjüket alkalmazta is mint hivataloszókat. Bordás 200 korona, Molnár János 600 korona óvadékot szolgáltatott kötelezvény ellenében Sebes kezéhez és pedig azzal a kikötéssel, hogy ha fizetésüket csak egy esetben is ki nem szolgáltatná, joguk van a letett óvadékot visszakövetelniök. Decemberbe fogadta fel a hivataloszókat az ügyvivőség, de mindeddig egy filléryi díjazáshoz se juthattak, mert Sebes a fizetést ezen vagy azon a címen mindig elodázta, sőt a veszélyeztetve látott óvadékot sem volt hajlandó visszaszolgáltatni.

A károsok a kötelezvények felmutatása mellett megtették a rendőrségnél feljelentéseiket Sebes Dezső ügyvivő ellen, a kit sikkasztás és csalás miatt kérnek megbüntetni. A rendőrség nyomban megindította a bünyügyi eljárást a kauciószédelgő ellen, mert valószínűnek tartja, hogy nevezett ellen többen fognak panaszt emelni ily fajta visszaélések miatt.

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

Andrássy a királynál.

Budapest, febr. 8. (Saj. tud.)

Az egész ország feszült figyelemmel várta gróf Andrássy Gyulának ma délelőttre kitűzött királyi kihallgatását de ez a kihallgatás külső, nem politikai okokból elmaradt és csak a délután folyamán volt meg.

Andrássynak határozott szándéka volt, még este Bécsbe utazni, de fizikai okok késleltették elutazását, úgy hogy még éjjel táviratilag kellett a kabinetirodával tudatni, hogy nem utazhatott el és csak reggel negyed 9 órakor fog a marcheggi gyorsvonattal Bécsbe mehetni. A gróf reggel csakugyan elutazott és délben érkezett Bécsbe, hol a szállóban várta már a kabinetiroda értesítése, hogy ő felsége a király délután 3 órakor fogja fogadni. — Andrássy előzőleg kijelentette, hogy a mai kihallgatáson részletes jelentést fog tenni a helyzetről és a királynak elő fogja adni, illetőleg be fogja terjeszteni a különböző pártok és azok vezérférfiainak nyilatkozatait. — Félhivatalosan is megerősítik azt, hogy

gróf Andrássy Gyula mostani első kiküldetésének nem volt semmi más célja, mint az összes mértékadó politikusoknál tájékozást szerezni a helyzetről és erről a királyt informálni. — Andrássy kérésére folytán tehát a válság lebonyolítása késedelmet szenvedett ugyan, de csak néhány órára terjedt, mert a mai nap programja azért mégis megtörtént.

Andrássyt a király ma délután 3 órakor fél 5 óráig tartó kihallgatáson fogadta. A hír szerint Andrássy ajánlatba hozta ő felségének egy szövetkezeti alapon létesítendő kabinet megalkotását, a melyhez ő felsége hozzájárult. Beavatott körökben ennek lehetőségét keresztülvihetőnek tartják, mert például a király elvileg már beleegyezését adta Magyarországnak gazdasági különválásához. Andrássy a kihallgatásról vidáman, jó hangulatban távozott és holnap délelőtt előterjeszti azok listáját, a kiket további kihallgatásra ajánl. A király színe elé kerülő politikusok között mint legelső Kossuth Ferenc neve szerepel, a kit ő felsége pénteken hivat magához. — Andrássy a kihallgatás után meglátogatta Goluchovszky és Pitreich minisztereket.

Hetvenéves gyilkos.

Budapest, febr. 8. (Saját tud.)

A kecskeméti esküdtek marasztaló verdiktje alapján a törvényszék tizennégyévi fegyházbüntetésre ítélte Pap Ilés 70 éves gonosztevőt, a ki Zsigó József szőlőcsész életét erőszakosan kioltotta.

A hererók vérengzése.

Budapest, február 8. (Saját tud.)

Hucscsenreiter nagyváradi lakos nemrég egy afrikai expedíciót szervezett. Az afrikai német kolónia parancsnokától Hucscsenreiter Nagyváradon lakó édesanyja most táviratot kapott, a melyben értesítik, hogy fiát és az expedíció összes tagjait a hererók megtámadták és lemészárolták.

Elítélt váltóhamisító.

Budapest, febr. 8. (Saj. tud.)

Egy erdélyi magánhivatalnok, a ki a cs. és kir. méntelepnél főhadnagy is volt, Schneider Lipót váltót hamisított Steyer István főhadnagy nevére. A székesfehérvári törvényszék a váltóhamisítót hat hónapi börtönnel ítélte.

Plósz visszalépett.

Budapest, február 8. (Saját tud.)

A Ferencvárosban, a hol Ballagi Aladár, az ellenzék jelöltje és Plósz Sándor igazságügyminiszter egyenlő szavazattal maradtak, tudvalevőleg új választás lesz. Mint Budapestről táviratozzák, az új választási küzdelemben Plósz Sándor nem kíván

részt venni és a jelöltségtől épen ezért visszalépett. A szabadelvűpárt Plósz visszalépése folytán elhatározta, hogy a Ferencvárosban jelöltet nem fog állítani.

A darabantokat elbocsátották.

Budapest, febr. 8. (Saját tud.) A képviselőház Tisza István gróf által felfogadott darabantjait, a kiknek a nemzet történetében bár rövid ideig tartó, de szomorú emlékeztető szerepet kellett teljesíteniök — elbocsátották. Az elbocsátott darabantokat, kik valamennyien tényleges altisztek voltak a csendőrség állományában, most, minthogy elhagyott helyeik már betöltve vannak, a csendőrség nem képes visszafogadni. Az állás nélkül maradt darabantok épen ezért elhatározták, hogy a kincstár ellen kártérítési pört indítanak.

A szerb kabinet lemondása.

Budapest, febr. 8. (Saját tud.) Belgrádból jelentik: A lemondott szerb miniszterium visszavonta lemondását és ezzel a válság befejeződött.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

- Febr. 11. Vasuti altisztek táncvigalma, Központi szálló.
 „ 11. Megyei piknik, Megyeház.
 „ 12. Munkások theaestélie, Torna Vivóda.
 Febr. 16. Nőegylet fillér-estélie, New-York.
 Febr. 21. I. sz. nőegylet-estélie, New-York

Orvosok táncestélie.

Vidám, nagysikerű és előkelő éjjele volt tegnap a New-York kis táncestének: a szeretetreméltó és népszerű doktorok tartották ott a táncmulatságukat. — A szűk helyben, ahol a Csikai híres muzsikája tüzelt, alig lehetett utat találni a nagy folongás miatt, s a társaság urai, színes, és elegáns volt. A rendezés — a mit Farkas Géza dr. és társai vállaltak, — medáiáit érdemelt, a hangulat pompás, csapongó és élénk volt, s így hajnalra járt az idő, mikor még mindig szólt a cigány, és táncoltak a párok. A rendezőség szerint a jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Szamosi Jánnsné, Farkas Lajosné, Nesztor Jánosné, dr. Pataky Jenőné, Pacher Endréné, Réthy Jánosné, dr. Filep Gyuláné, Székula Ákosné, dr. Riegler Gusztávné, dr. Benet Jánosné, Gajzágó Antalné, Tauszig Alajosné, dr. Fabinyi Rudolfné, Versényi Györgyné, dr. Széchy Ákosné, dr. Török Imréné, Sámi Lászlóné, Góth Manóné, Gegenbauer Józsefné, Lukács Adolfné, dr. Richter Aladárné, Kossuthány Ignácné, özv. Ákontz Sándorné, Szentiványi Istvánné, Somodi Istvánné, Pap Lukácsné, Hangai Oktávné, Gál Albertné, Boross Györgyné, Orbok Mórné.

Leányok: Farkas Nuzsi, Erzsi, Nesztor nővérek, Pacher Zsófia, Réthy Rózsika, Benet Ilona, Klupathy Iza, Gajzágó Irma, Tauszig Erzsi, Bartha Ágnes, Farczády Erzsike, Széchy Eta, Sámi Anna, Kun Irma, Lukács Editke, Aranka, Kossuthány Toncsi, Ákontz Czini, Pácsi, Szentiványi Miczi, Somodi Illa, Lincs Kocsika, Her-

czeg Janka, Hangay Margit, Kiss Margit, Gál Ilona, Boross Ella, Dobok Ilona, Pap Mariska.

× Dalestély a dohánygyárban.

A kolozsvári dohánygyár dalköre februárius 18-án a Vigadóban műkedvelői színi előadással és táncal egybekötött jótékonycélu dalestélyt rendez Hirth György dohánygyári igazgató, Péter József aligazgató és dr. Szekeres József plébános védnöksége alatt a következő gazdag műsorral: 1. Nyitány, előadja Czako Peti Sándor zenekara. 2. Magyar népdalok, előadja a dohánygyári dalkör. 3. Uzsai György eredeti népszínmű 3 felvonásban, rendezi Ferencz Árpád, előadják a dohánygyári alkalmazottak. 4. Rákóczi-induló.

NAPLÓ.

— Hírek. —

Választások az egyetemen.

A kortesmozgalmak vége.

— Saját tudósítónktól. —

A kolozsvári Ferencz József tudomány egyetem folyosóján tegnap mozgalmas élet uralkodott. Elnököket kellett választani az Egyetemi Kör részére, mert az eddigi elnök Csuhány János V. éves orvostanhallgató nagy elfoglaltsága miatt lemondott. A választást megelőzőleg nagyban megindultak a korteskedések különösen a jogkari hallgatók részéről, mert a sorrend szerint ez alkalommal joghallgatót kellett megválasztani az „Egyetemi kör“ elnökéül. Több jelöltet emlegettek, de komolyan csak három körül csoportosult az ifjuság. Nevezetesen Balogh G., Péterfi István joghallgatók és Pólya Antal jogszigorló voltak azok, a kik között a választók bizalma megoszlott. Balogh Gábor azonban a jelöltséget nem fogadta el és így csak kettő között kellett választani. Tegnap délután történt meg a választás az „Egyetemi kör“ Kossuth Lajos-utcai helyiségében, ahol a kör tagjai tekintélyes számmal gyűltek össze. Beadtak összesen száztiznyolc szavazatot, a melynek többsége Pólya Antalra esett. A gyűlés ezután a tisztikar többi állásait is betöltötte és megalakította az új választmányt, a melynek megtörténte után az ülés véget ért.

* **Városi közgyűlés.** A város törvényhatósága e hónap 20-ikán rendes közgyűlést tart, a melyen a szakbizottságok által a napokban feldolgozott anyagot fogják véglegesen letárgyalni. Addig azonban még tartanak egy szakbizottsági ülést is e hónap 13-án délután, a mikor még legsürgősebb megoldásra várakozó néhány javaslat sorsa felett fognak dönteni.

* **Az első hónap.** Tegnap délelőtt a vármegyén a közigazgatási bizottság ülést tartott, a melyen a főispán betegsége miatt az elnöki tisztelet Dózsa Endre alispán töltötte be. A gyűlésen a hivatalnokokon kívül a következő beválasztott tagok vettek részt: báró Bánffy Ernő, gróf Béli Kálmán, Petrichevich báró Horváth Kálmán, Gál Elek és Macskási Pál. A pénzügyigazgatóság részéről — miután úgy az igazgató, mint he-

lyettese ágyban fekvő betegek, — senki sem jelent meg. A tanfelügyelőt Balogh Sándor segédtanfelügyelő helyettesítette. A gyűlésen az egyes szakelődők tették meg az év első hónapjáról rendes jelentéseiket, a melyekből kiemelhetjük a tanfelügyelőt, a ki egy-két iskola megintése iránt tett előterjesztést a valóság és közoktatásügyi miniszterhez. Az alispán a megyében lefolyt képviselőválasztási mozgalmakról és azok eredményéről számolt be, a mely szomorú bizonyossága a megyében fellépett szociális izgatásoknak. Az alispán jelentéséből különösen a következő jelenségeket soroljuk fel: A képviselőválasztások alkalmával élénken kidomborodott a Kolozsvár körüli környékekben a szociális izgatások terjedése. A nép vezetői, sem a birtokos osztály nem fordít kellő figyelmet ennek a terjedő közhangulatnak a visszaszorítására. A vallás erkölcsös nevelés a tanítással nem igen jár karöltve. A munkásnép bizalma a polgári és egyházi felsőbbbség iránt megrendült és az osztályérdek hangzatosítása mindinkább komolyabb és szenvedelmesebb lézagot ékel a munkaadó birtokosság és a munkásnép közé.

* **A főispán unokája.** Gróf Béli Ákos főispánnak családi öröme van. Leányának, Rónai Elemér országgyűlési képviselő nejének egy egészséges fiugyermeke született, a kit tegnap keresztelt meg Biró Béla apátplébános. Az új szülöttet, ki a keresztségben István, Antal Mária nevet nyert, — gróf Béli Margit és Mikes Miklós tordaszent-lászlói birtokos tartották keresztviz alá.

* **Majláth püspök Kolozsvárt.** Majláth Gusztáv Károly erdélyi római katolikus püspök e hónap 14-én (kedden) kolozsvára jött, hogy a másnap tartandó igazgató-tanács ülésén elnököljön.

* **Az égő Szamos.** Szokatlan látványt szolgáltatott a mulató Kolozsvár azoknak, a kik tegnap hajnalban a Széchenyi téren vetődtek. A máskor oly békésen folydogáló kis Szamos árok vize csak úgy okádtá magából a lángot és el akart nyelni mindent, a mi útjába került. Rémes sisterségessé közeledt a tüzlő torony felől és zavarba hozta a munkájukból hazatérő becsületes lámpagyújtókat is, a kiknek ilyenkor új hold idején rendkívül sok dolgot ad a lámpák kezelése. Fényes tűzszlopok hőmpölyögtek fel s alá a folyócska keskeny medrében és babonás félelemmel fogták el azok lelkeit is, kik az ily hajnal tájban történni szokott „csodák“-kal régi jó ismerősök. A Szamos azonban nem figyelt a csodálkozó hajnali vendégekre, nem hallotta a tüzlő harangnak jajveszékelt csilingelését, ő csak égett tovább, gondatlanul és vidáman, le egészen az Eperjes-utcaig, ahol azután nagy gaudiummal eloltották... A nem mindennapi tünemény könnyebb

megérthetése céljából tudni kell ugyanis azt, hogy tegnap hajnalban valaki pajkosságból egy szalmazsákot dobott be a postapalota mögött a Szamosba és azt meggyújtván utnak eresztette. Így került aztán be a napi krónikába az ártatlan Szamos, a mely ég és megijeszt hajnali vendégeket, lámpagyújtókat és tüzlőtornyórt egyaránt.

* **A rendjeles vádlott.** Bambergben történt. A bíróság előtt lopással vádolva állott egy ember, a ki a kínai boxerlázadásban részt vett és e címen egész csomó rendjel és kintüntetés díszítette mellét. A vádlott valósággal tüntetett rendjeleivel és arra számított, hogy ezzel hatni fog a bíróságra. Ezt oly szemérmetlen módon csinálta, hogy a bíróság elnöke végre megsokalta a dolgot és rátámadt:

— Hát mit képzél maga? Azt hiszi, hogy a bíróság előtt imponál azokkal a pléhdolgokkal?

A vádlott tiltakozott, de az elnök rendreutasította és a tárgyalás vége az lett, hogy a kintüntetett férfiut a bíróság el is ítélte. Most következik a dolog érdekesebb része. A vádlott, a ki nem tudja megbocsátani, hogy az ő dicsőségét hirdető medáliákat közönséges pléhdaraboknak titulálta az elnök, hogy bosszút álljon, följelentést tett, mire felsőbb helyről igazolásra szólították fel a bírót. Heves sajtóhadjárat is indult meg pro és kontra; egyik támadta a bírót, a miért lealacsonyította a császár kintüntetését, a másik védelmébe vette a bírót, a ki ilyenformán a legkényesebb helyzetbe került. Végre is nyilatkozott a lapokban és elmondta, hogy igaz ugyan, hogy ő rendreutasította a vádlottat, mert kérekedett rendjeleivel, azt is mondta, hogy a bíróság előtt ugyan nem imponál kintüntetéseivel, de a rendjeleket annál kevésbé mondta pléhdaraboknak, mert — neki is vannak rendjelei. E nyilatkozatoknak azonban — csak természetes — nem lett meg a kívánt eredménye, sőt még jobban összebogozta a dolgokat, mert tanuk vannak, hogy a bíró tényleg pléhdaraboknak nevezte a kintüntetéseket. A bajor közönség most érdeklődéssel várja, mi lesz ennek a furcsa afférnek a vége.

* **A féltékeny Montignoso grófnő.** Karácsony táján történt, hogy a szász király elvált neje Montignoso grófnő váratlanul megjelent Drezdában és be akart hatolni a királyi palotába, de visszatartották és rendőri hatalommal kenyszerítették, hogy azonnal hagyja el Szászországot. Montignoso grófnő gyermekeit akarta látni, ennek a vágyának adott minduntalan kifejezést, ezzel indokolták más oldalól is a látogatást. A volt szász trónörökös részéről most ezt a kétségtelen anyai szeretetet is megtagadja egy német újság. Mint ugyanis Berlintől jelentik, egy ottani lap cikket ír Montignoso grófnőről és abban azt állítja, hogy nem gyermekeit láthatni jött Drezdába, hanem féltékenységből, mert azt hallotta, hogy a király el akarja magát jegyezni.

* **Leugrott a robogó vonatról.** Egy belényesi oláh fiú, Kiss Vaszali ugyancsak keservesen fizette meg tapasztalatlanságát. Tegnapelőtt délután a nagyváradi állomáson felszállt a vonatra azzal a szándékkal, hogy Belényesbe utazik. Tévedésből azonban nem a belényesi, hanem a kolozsvári vonatra ült fel. Már Várad-Velence felé robogott a vonat, a mikor Kiss Vaszil észrevette tévedését. Rémülve szakította fel a kocsi ajtaját, s kiugrott a robogó vonatból. A megijedt fiú olyan szerencsétlenül bukott el, hogy jobb lábát eltörte, azonkívül súlyos természetű belső sérüléseket is szenvedett. Vasutasok találták meg eszméletlen állapotban a tölts mellett. A telefonon előhívott mentők be szállították a szerencsétlenül járt fiút a biharmegyei közkórházba, ahol most a halállal vívódik.

* **Halálozás.** Székely József 21 éves tanító tegnap reggel meghalt a Karolina országos kórházban. A megboldogult fiatal ember holtestét hazaszállították szülőföldjére, Marosgecsére.

* **Rendőri krónika.** *Tolvaj csavargó.* Pásk Juon rovott multu csavargó ötven koronát lopott egy öreg apahidai földművelőtől, a ki Kolozsvárra jött be a hetivásárra. A tolvajt a rendőrség letartóztatta, de miután tettét nem akarja beismerni csak mint a közbiztonságra veszélyes egyént vehette oltalma alá, elítélvén Páskot harminc napi elzárásra. *Ellopott télikabát.* Jótékonygárgól jól ismert, Monostori-úton lakó előkelő család, melynek feje egy kolozsvári hitközség élén áll, tegnap este zsurt adott. Éjfélfele, amikor a társaság oszladozni kezdett, egy uriembr az előszobában sehhol sem találta a télikabátját. Csakhamar kiderült, hogy a téli időben nélkülözhetetlen ruhadarabot ismeretlen tettes ellopta az előszobából. A családhoz igen sok koldus jár, kik mind alamizsnával hagyják el a küszöböt. A családfő előtt kétségtelen volt, hogy valamelyik koldus emelte el a télikabátot. Nem tettek jelentést a rendőrségnek, hanem sorra járatták a záogházakat s az ellopott télikabátot *tényleg megtalálták az Unió-utcai zálogházban* Szó nélkül kiváltották s elküldték azt a vendégnek. — *Tolvaj szabólegény.* Varju Gy. 37 éves szabólegénynek kalandos multja van. Valamikor artista is volt, aki a kezén járt, hasból beszélt, tüzet evett és olajat ivott. Pár évvel ezelőtt visszatért régi, becsületes mesterségéhez, a szabósághoz és Weisz Samu ócskaruhakereskedő raktárában nyert alkalmazást, ahol az uraságoktól levett öltönyök fogyatékosait javíttatta és vasalhatta. Weisz raktárában farsangi jelmezek is voltak. Ezek a tarka-barka jelmezek fölébresztették Varjuban az artista-hajlamot s lopásra ösztönözték. A szabólegény tegnap összecsomagolt e raktárban egy csomó jelmezt s azzal Élesdre egy artista-társasághoz akart szökni. Mielőtt kivihette volna tervét, nyakon csípték s a rendőrkapitány elé állították.

* **Reggeli jegesfürdő.** Tegnap reggel 5 órakor *Szebeni* Péter 41 éves napszámos az átdorbezzolt éjszaka után ittasan támolygott a kétvízközi lakására a zsillipnél lévő keskeny átjárónál fére lépett s bezuhant a Szamosba. A hideg víz egyszerre kijózanította a részeg embert és hangosan jajveszékelt kezdett. A

fuldokló már-már elmerült a habokban, amikor Konrád Lajos utkaparó a vízbe vetette magát s megmentette Szebenit a biztos haláltól.

* **Bicskázó gyermek.** Péterfi Béla 13 éves és Tóth Lajos 12 éves inas gyermekek ma délelőtt 11 órakor a Szentegyház-utcában, a járdán pénzbe játszottak. Valami differencia támadt közöttük, amit Péterfy úgy intézett el, hogy zsebkésével megszurta cimborája karját. A kis Tóth sebét a kórházban bekötötték, Péterfit pedig a rendőrség fogja megbüntetni.

* **A kéményseprő papucsca.** Gott György kéményseprő legény fényes nappal betörte papucsával Nagy Károly ácsmester sip-utcai házának mind a nyolc ablakát. Gott megakarta mutatni Nagynak, hogy milyen kemény az ő papucsca, amit ez eredetileg tagadásba vett. Az ácsmester elismerte, hogy a kéményseprő papucsca tényleg nagyon kemény, de az ablakok bezúzása miatt ma mégis feljelentést tett a rendőrségen Gott ellen.

SZINHÁZ

Színházi napló.

Csütörtök: Huszárver (b. 117. sz.)
Péntek: Loute (b. 118. sz.)
Szombat: Előszór: János vitéz (bérletszűnet XV. sz.)

○ **Huszárver.** Mader Rezső operetteje ma páratlan számú bérletben kerül színre. A főszereplők ezuttal is Károlyi Leona, Kassai, Tibor Lóri, Hajnal, Dezséri, Váradiné, Mészáros, Nagy Imre és Bérci lesznek.

○ **Loute,** a kitünő francia vigjáték pénteken kerül színre, a cimszepeben Horváth Paulával, kinek Megyeri igazgató, Kassai, Mészáros, Nagy Imre, Gál Janka, Laczkó Aranka, Dezséri és Bérczi lesznek szereplő társai.

○ **A szaharai konzul.** A János vitéz próbáival párhuzamosan folynak az előkészületek Guthi Soma új bohózatára: „A szaharai konzul”-ra, mely a jövő héten kerül bemutatásra.

○ **János vitéz.** Tegnap már teljes főpróbát tartottak Kacsóh Pongrác daltételeiből, a „János vitéz”-ből, melynek bemutatás előadása az évad kiemelkedő színházi eseményének ígérkezik. A „János vitéz” szombati első előadására már igen nagy az előjegyzés a pénztárnál, ez okból figyelmezteti az igazgatóság a bérli közönséget, hogy jegyeiket a szombati előadásra, szombaton délelőtt 10 óráig tartja fenn a pénztár.

○ **Az ember tragédiája** ifjusági előadásban kerül színre vasárnap délután. Az előadást dr. Kiss Ernő unitárius főgimnáziumi tanár értekezése fogja bevezetni.

Főszerkesztő dr. Óvári Elemér
Felelős szerkesztő Szász Ödön
Kiadó „Napló” hirlapkiadó-vállalat

NYILTTÉR*)

Reggelig nyitva.

A Jókai kávéházban
Jókai-u. 4. sz.
a farsangi idény
alatt naponta,
éjfél után

friss korhelyleves és
valódi szepesi tormás virsli.

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávész.

Reggelig nyitva.

OSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-
raktára, Kolozsvárt,
Wesselényi M.-u. 2.
nagy választék ezüst
árukba. — Javitások
felvállaltatnak.

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre. 23

— Talán Peyrelnek egy másik imádója? De hiszen mondhatom önöknek, hogy az áldozat feddhetlen előéletű volt, csak ez az ősz haju, rozoga ember vitte őt a bünbe. Ah, azt a szerencsétlen félrelépését elég keservesen fizette meg szegény Peyrelné, azért elnézők lehetünk emléke iránt, hisz maga Peyrel ur jár jó példával elől. Igen, nem röstelkedem vallomásomon, e fiatal holttestet látva, csak könnyezni tudok!

— Mi tehát Guilmain Jean büne? Megölt egy imádsraméltó fiatal nőt ki mindent feláldozott érte. Mindjárt felvetik majd esküdt urak önöknek a kérdéseket, tudom, hogy igennel fognak válaszolni s akkor Guilmain Jean sorsa meg lesz pecsételve, utol éri tettének méltó büntetése. De azért ne habozzanak uraim teljesítsék kötelességüket.

— Mi történt a szerelmese között? Egy szomszéd vallomásából tudjuk, hogy előbb élénk vitafkozás hallatszott a szobából, a tanu világosan felismerte Guilmain Jean hangját; de a szavak értelmét nem vette ki tisztán. Ki tudja uraim, milyen galád szavakkal és szemrehányásokkal illette Peyrelné, a mik ellen ő természetesen védekezett. Felháborították őt a férfi ellen. Szakitani akart vele... Ő pedig megölte.

— Ne kételkedjenek uraim, a vádlott gyilkos, még pedig olyan, ki nem érdemel szájalmat. Semmi nincs jellemében, előéletében, a mi miatt könnyörület érdemelne. Ha önök valamiképen enyhíteni akarnak a törvények igazságos szigorát, úgy bűnös gyengeséggel vádolnám önöket. De hiszen felesleges önöket kötelességük teljesítésére figyelmeztetni; a közvélemény, felháborodva a bünténytől, aggodalommal lesi az önök határozatát, azért beszélek ily

határozottan, azért hívom fel önöket kötelességük teljesítésére, mert tudom, hogy szavaim csak a közvélemény óhaját ismételik. (Élénk helyeslés, taps és éljenzés hangzott föl beszédje végén a közönség köréből.)

Roger véresre harapdálta ajkait, míg a beszéd végére ért. Összegyűrte az ujságot fájalmában és haragjában. Nem lett volna ajánlatos Peltiernek most szentől szembe állni vele: szerencséjére, a kitünő közzvádló nem a kis vöröstoronyi házban, hanem fiatal felesége sóvány karjai közt volt e pillanatban.

— Ne haragudjon ezért, vélté Pyrame. Hiszen állásuk ezt kívánja tőlük. Olvassa végig a tárgyalást

Roger hallgatagon, összevont szemöldökkel járkált a szobában fel és alá. Azután felvette az eldobott ujságot. Csak átfutotta Pétrement beszédét. Már az első mondatokból látszott, mily nehéznek és reménytelennek találja Jean helyzetét. Különös tehetség kellett volna hozzá, hogy csak némi rokonszenvet is ébresszen a vádlott iránt. Szavaiban nem volt melegség, a vádló élénk szindus előadása után az övé megrevnek, szintelennek látszott. Nem is tagadta, hogy védené Peyrel Helén gyilkosa; de azt állította, hogy tettét erős felindulásban követte el. Még azt is kérte, hogy vizsgálják meg a vádlott elmebeli állapotát. A törvényszék visszautasította kérését, és az esküdtek vissza vonultak tanácskozni. Csak háromnegyed óra múlva jelentek ismét meg. A hallgatóság irgalma elérte tetőfokát. Az esküdtek fejénéma csendben felolvasta, hogy feleletük az összes kérdésekre „igen”.

Az elnök megkérdezte még a vádlottat, ki úgy látszott, nem is hallgatott az eseményekre, hogy a büntetés neméről nyilatkozzék. Guilmain Jean, mintha álmából ébredt volna fel, felemelkedett. — Nem tudom, mondá, hogy van-e jogom hozzá, hogy megengedjem, hogy önök egy ártatlant ítéljenek el. Ismerem egy körülményt, most jut eszembe.

(Folytatjuk.)

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palaczkozva és hordóval olcsón eladó.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

Hideg büffé.

Wesselényi Miklós-utca 25 sz. a. egy, a jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő, csinosan berendezett

BODEGÁT

uyítottam. — Becses pártfogást kér tisztelettel

Barabás Ede.

Hideg büffé.

TRISKA J.

zongora-raktára

Kolozsvárt, Sétatér-utca (Saját ház).

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becserezését, javítását, hangolását, helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható. Ára **1100** korona.

Bármikor megtekinthető!

Új üzlet! A vashid mellett Új üzlet!

valódi SINGER varrógépek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a volt Bernáth E. Sándor-féle kerékpár és varrógép-kereskedést átvettük és azt

Finkler és Társa

cég alatt (Babos-palota) tovább vezetjük.

Nagy raktárt tartunk kerékpárokból, varrógépekből és azok alkatrészeiben.

Mechanikai javító műhely.

Javitunk: varrógépeket, kerékpárokat és irógépeket. Készítünk: villany csengő berendezéseket, emailrozásokat, nickelezéseket és minden e szakmába vágó javításokat **olcsón és pontosan.**

Varrógépek részletfizetésre is kaphatók gyári áron!

Szerkezeti hibáért 6 évi jótállást vállalunk. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközlünk. A n. é. közönség b. pártfogását kérve vagyunk

tisztelettel **FINKLER és TÁRSA.**

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . . 24 korona

Fél évre . . . 12 korona

Negyed évre . . . 6 korona

Egy hóra . . . 2 korona

Egyes szám ára 8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárúsítónál.

A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferencz utca 26 szám a.

A „SZEGEDI VENDÉGLŐ”

összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét **a tulajdonos.**

Egész éjjel nyitva.

☎ Telefon-szám 399. ☎

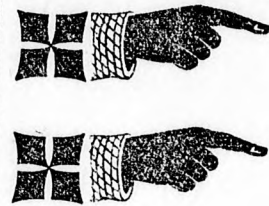
STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valóságáról meggyőződni.

Hirdetéseik

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

Kolozsvár,

Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

Nyomatott Ujhely M. és Társa könyvnyomdájában Kolozsvárt, Jókai-utca 15.